

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

2. kvartal 2021

MÅ DELES MED DE UNDERRETNINGSPLIGTIGE

2. Kvartal 2021

Kære samarbejdspartnere

Der sker en masse på hvidvaskområdet i øjeblikket, og derfor er kvartalsrapporten lidt længere, end den plejer at være. Det er der gode grunde til. Rapporten indeholder bl.a. information om, at oprettelse af enkeltmandsvirksomheder ikke er omfattet af hvidvaskloven, opmærksomhedspunkter i forhold til det skærpede kontantforbud, der trådte i kraft 1. juli 2021, og så kan du blive klogere på, hvordan skatteforvaltningen bruger oplysninger fra Hvidvasksekretariatet. Du kan også læse om vores opdaterede indikatorliste for hvidvask og terrorfinansiering, og så er der tema om organiseret kriminalitet og hvidvask - og meget mere.

I kvartalsrapporten kan du selvfølgelig også læse om de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog og videresendte i andet kvartal 2021. Underretningerne er afgørende i kampen mod hvidvask og terrorfinansiering. Jo mere specifikke underretningerne er, og jo højere kvalitet oplysningerne har, des hurtigere kan underretningerne videregives og behandles, så vi kan identificere kriminelle aktører og få sigtede personer og selskaber dømt for overtrædelse af straffeloven, hvidvaskloven mv. Også i dette kvartal har underretningerne været væsentlige for de domme om hvidvask, der er faldet. I denne rapport kan du læse om de domme for hvidvask og svindel med hjælpepakker, der er faldet i andet kvartal 2021. Ligeledes gør vi status for underretninger om mistanke om svindel med COVID19-hjælpespakkerne.

Hvidvasksekretariatet har et tæt samarbejde med de tilsynsmyndigheder, brancheforeninger og private virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven. I arbejdet med den nationale risikovurdering for hvidvask har vi møder med en række aktører for at identificere og forstå de risici for hvidvask, vi sammen vil stå over for de kommende år. Vi vil gerne kvittere for den videndeling, som sker på de multilaterale fora og på de bilaterale møder.

God læselyst!

Underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet

I 2. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 17.192 underretninger, hvoraf underretninger om mulig hvidvask med transaktioner (STR) udgjorde 91 pct. Det er et fald på 384 underretninger i forhold til 1. kvartal 2021.

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report* (STR): Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report* (SAR): Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report* (TFR): Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selv om kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Tallene viser, at det samlede fald skyldes et fald i underretninger om transaktioner, mens der er en stigning i antallet af underretninger, der handler om mistænkelig aktivitet. Underretninger om terrorfinansiering er faldet med knap 30 pct. fra 128 i første kvartal til 91 i 2. kvartal.

Tabel 1: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet, 2. kvartal 2021

Rapporttype	2. kvartal
STR	15.689
SAR	1.412
TFR*	91
I alt	17.192

*I næste kvartalsrapport foretager vi et databrud, i det vi deler oplysninger videregivet til PET op i to kategorier, som handler dels om *videregivelser af mistanke om terrorfinansiering og andre administrative oplysninger*. Fremover vil vi i kvartalsrapporten rapportere om videregivelser af mistanke om terrorfinansiering. Vi forventer derfor, at der vil ske et fald i antallet af videregivelser til PET, men faldet vil være et udtryk for databruddet og ikke et fald i antallet af videregivelser vedr. mistanke om terrorfinansiering.

Som det fremgår af nedenstående tabel, kommer størstedelen af de modtagne underretninger fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere, hvilket ligeledes gjorde sig gældende i 1. kvartal 2021. Det er primært pengeinstitutter, udstedere af e-penge og revisorer, der har sendt færre underretninger i andet kvartal. Det bemærkes, at udbydere af virtuelle tegnebøger i andet kvartal har sendt 37 underretninger. Det er første gang, disse wallet-providers har underrettet til Hvidvasksekretariatet. Analysesektionen har derfor set på underretningernes afsender og indhold. Det drejer sig om MobilePay Denmark, der i forbindelse med deres underretninger, har opgivet at være udbyder af virtuelle tegnebøger. MobilePay er ifølge Finanstilsynet et e-pengeinstitut og bør underrette som et sådant. I Hvidvasksekretariatet undersøger vi mulighederne for at rette data, så disse 36 underretninger kommer i rette kategori, som er udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester.

Tabel 2: Antal modtagne underretninger fordelt efter type underretter, 2. kvartal 2021

Underretter	Antal
Pengeinstitut	13.079
Spiludbyder	2.376

Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	894
Revisor	416
Offentlig myndighed	167
Valutavekslingsvirksomhed	83
Sparevirksomhed, herunder leasing og finansieringsinstitutter	51
Udbydere af virtuelle tegnebøger	37
Andre	37
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	31
Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	6
Realkreditinstitut	6
Livsforsikringsselskaber og pensionskasser	6
Advokat	1
Forsikringsformidlere	1
Service Provider*	1
Investeringsforeninger og fonde	0
Kunsthandlere og auktionshuse	0
Ejendomsrådgivere	0
Fondsmæglerselskab	0
I alt	17.192

* Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

Videregivne underretninger fra Hvidvasksekretariatet

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, fx. en politikreds, sker det som en efterretning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

I tabel 3 nedenfor fremgår, hvor mange underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. I andet kvartal blev der 10.596 gange sendt oplysninger videre fra 8.930 unikke underretninger til politikredse, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder. De 8.930 unikke underretninger er et fald på knap 400 sammenlignet med 1. kvartal 2021, hvor der blev sendt 10.160 oplysninger videre fra 9.318 unikke underretninger.

Det stort set uændrede niveau i antal videregivelse af oplysninger udgøres primært af flere oplysninger til kredse og færre oplysninger til Skatteforvaltningen.

Det bemærkes i øvrigt, at oplysningerne i underretningerne ikke nødvendigvis bliver videregivet i den samme periode, de er modtaget i. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være relevante at videresende i forbindelse med en efterforskning eller andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt. Det bemærkes herudover, at oplysninger fra samme underretning kan være videregivet til flere myndigheder, fx til en politikreds og til Skatteforvaltningen.

Tabel 3. Antal gange information fra en underretning er blevet videregivet til en myndighed

Modtager	2. kvartal 2021*
Politikredsene, herunder SØIK*	4.300
PET	749
Skatteforvaltningen	4.649
Anden offentlig myndighed	898

* Oplysningerne stammer fra 8.930 unikke underretninger

** Vi har ændret opgørelsen fra *antal underretninger*, hvorfra der er videregivet information til *antal gange oplysning fra en underretning er blevet videregivet til en myndighed*.

Hvidvasksekretariatet videregiver ligeledes oplysninger fra hvidvaskunderretninger i besvarelser af forespørgsler fra udlandet. Disse videregivelser indgår ikke i tabel 3. I 2. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 64 forespørgsler fra udlandet. Alle forespørgsler bliver besvaret, og nogle af besvarelserne indeholder oplysninger fra én eller flere underretninger.

Beslaglæggelser

I 2. kvartal 2021 modtog Hvidvasksekretariatet 119 underretninger med mulighed for beslaglæggelse af en samlet sum på 82.824.905 kroner. Mere end halvdelen af det beløb, der kan beslaglægges, er videregivet til Københavns Vestegns Politi, Københavns Politi og Nordsjællands Politi.

COVID-19 underretninger og anmeldelser

I perioden fra 1. april til 30. juni 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet 1.373 underretninger med mulig mistanke om svindel med de kompensationsordninger, som Folketinget har vedtaget som følge af COVID-19. Heraf er oplysninger fra 868 unikke underretninger videreformidlet til rette myndighed, fx Erhvervsstyrelsen eller Slots- og Kulturstyrelsen, der vurderer, om der kan være foretaget svindel med kompensationsordningerne. Når ikke alle underretninger om mulig svindel med kompensationsordninger videreformidles, skyldes det, at det ved gennemgang af underretningerne er vurderet, at det ikke relaterer sig til svindel med eller udbetaling af kompensationspakkerne.

I perioden fra 1. april 2020 til 30. juni 2021 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet i alt 7.296 COVID-19-relaterede underretninger med mulig mistanke om svindel med kompensationsordningerne og videreformidlet 4.398 unikke underretninger.

SØIK modtager alle politianmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne og har bl.a. til opgave at fordele sagerne til de relevante politikredse, der skal efterforske hovedparten af sagerne. Siden 1. april 2020 har SØIK modtaget 304 anmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne. Fra 1. april 2020 til 30. juni 2021 er der anmeldt svindel for knap 129.000.000 kr. Dele af den anmeldte svindel er opdaget, før der skete udbetaling

Det forventes, at flere af underretningerne udløser politianmeldelser i forbindelse med myndighedernes efterkontrol af de ansøgere, der har fået udbetalt kompensation.

Oplysninger om antallet af underretninger og anmeldelser om svig med kompensationsordningerne offentliggøres månedligt på Anklagemyndighedens hjemmeside.

I andet kvartal 2021 er der blandt andet faldet følgende dom for svindel med lønkompensationsordningerne:

- Tre mænd blev ved Retten i Glostrup dømt for svindel med coronahjælpepakkerne. På baggrund af blandt andet hvidvaskunderretninger, var de tre tiltalt for at have forsøgt at svindle sig til næsten halvanden million kroner ved at sende ansøgninger om penge fra hjælpepakkerne for to rengøringsfirmaer, der ikke var berettiget til støtte. Den 32-årig mand blev idømt to et halvt års fængsel og to 31-årige mænd blev idømt tre års fængsel. Herudover skal hver af de dømte skal betale en bøde på 4,47 millioner kroner. En af de 31-årige udvises også med indrejseforbud i seks år. To mænd - bl.a. en 41-årig revisor - har tidligere tilstået deres roller og er dømt i sagen.

Domme i hvidvasksager

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds eller til SØIK, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for igangsættelse af en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden afledt kriminalitet.
- Som bevis til at underbygge en igangværende efterforskning (eventuelt med mulighed for tilskæring eller vinkling af efterforskningen) og som muligt bevis i en straffesag.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

Der er for nylig faldet dom i flere hvidvask-sager, der er ført af SØIK, hvor kriminelle har hvidvasket udbytte for mange millioner, og hvor hvidvaskunderretninger har spillet en rolle:

- To mænd blev den 11. juni 2021 ved Retten i Roskilde idømt fængsel i henholdsvis tre år og et år og seks måneder for forsøg på hvidvask af større beløb gennem bankkonti i deres selskaber. De to var tiltalt for blandt andet at lade ca. 40 millioner kr. køre igennem bankkonti, der var knyttet til to selskaber, som de begge havde været direktører i og ejere af. Selvom gerningsmændene forklarer, at de blot havde overladt deres Nem-ID til andre og i øvrigt ikke holdt øje med, hvad der foregik, blev de dømt for forsøg på hvidvask, idet retten fandt det bevist, at de to mænd måtte have indset, at det var muligt, at kontiene blev benyttet til hvidvask. Sagen hænger sammen med en række andre tilsvarende sager, hvoraf flere er afgjort med lange fængselsstraffe. Der er yderligere sager undervejs i komplekset, som efter anklagemyndighedens opfattelse samlet angår hvidvask for mere end 100 millioner kroner. De to mænd har anket dommen.

- Syv mænd er i løbet af juni måned idømt samlet mere end 27 års fængsel for organiseret hvidvask af mere end 200 millioner kroner. De dømte har alle været en del af et set-up med udstedelse af fiktive fakturaer for levering af arbejdskraft, varer eller ydelser til flere hundrede danske virksomheder med det formål, at virksomhederne kunne anvende fakturaerne til at få hvidvasket penge. Der er tale om en sag med organiseret hvidvask, der har haft karakter af en decideret fakturafabrik med udstedelse af falske fakturaer. To har desuden været direktører i virksomheder, der udstedte de fiktive fakturaer. De to direktører har tilsammen sendt en trecifret millionbeløb til udlandet og agerede dermed ikke kun stråmandsdirektører, men deltog aktivt i at pengene blev hvidvasket. Den se-

nest dømte blev anholdt om morgenen om fik en straksdom om eftermiddagen. I forbindelse med dommene udtalte specialanklager hos SØIK, Nathalie Ghiorzi Elias: ”Vi er med de markante domme i dag kommet et godt stykke i en alvorlig og kompliceret sag om organiseret hvidvask efter en både effektiv og grundig efterforskning. Organiseret hvidvask er en meget alvorlig og skadelig forbrydelse, og derfor er det vigtigt, at vi har et samlet og stærkt værn mod hvidvask i Danmark. Også i denne sag har indsatsen fra og samarbejdet med bankerne været et vigtigt element i sagens opklaring, hvilket viser sammenhængskraften i den danske hvidvaskindsats”.

Oprettelse af enkeltmandsvirksomheder er ikke omfattet af hvidvaskloven

Ved dom afsagt den 18. maj 2021 af Østre Landsret, blev det fastlagt, at oprettelse af enkeltmandsvirksomheder ikke er omfattet af hvidvaskloven. Anklagemyndigheden havde i sagen nedlagt påstand om, at tiltalte i strid med hvidvaskloven erhvervsmæssigt havde udbudt tjenesteydelser til virksomheder uden at være registreret hos Erhvervsstyrelsen, idet tiltalte havde oprettet 21 enkeltmandsvirksomheder og to foreninger, i en angiven periode.

Sagen var af principiel karakter og gav anledning til en række fortolkningsspørgsmål, idet der bl.a. skulle tages stilling til, hvorvidt oprettelse af enkeltmandsvirksomheder, er omfattet af hvidvaskloven. Landsretten fandt efter hvidvasklovens ordlyd og forarbejder sammenholdt med hvidvaskdirektiverne, at oprettelse af enkeltmandsvirksomheder ikke kan anses for virksomhed der er omfattet af den gældende hvidvasklovs § 2, nr. 12, litra a, eller den tidligere gældende hvidvasklovs § 3, nr. 5, litra a. Landsretten bemærkede endvidere, at enkeltmandsvirksomheder ikke er omtalt i relation til den gældende hvidvasklovs § 1 eller § 2 eller i relation til den tidligere hvidvasklovs § 3. Tiltalte blev således frifundet i relation til oprettelsen af enkeltmandsvirksomheder. På baggrund af lovertrædelsens karakter, herunder tilsidesættelse af Erhvervsministeriets kontrolmuligheder, fandt landsretten imidlertid, at tiltalte skulle idømmes bøder på 5.000 kr. for hver af de to foreninger tiltalte havde oprettet, i alt 10.000 kr.

Skatteforvaltningens brug af oplysninger fra Hvidvasksekretariatet i første kvartal 2021

Hvidvasksekretariatet sender løbende hvidvaskunderretninger og oplysninger - betegnet *efterretningsoplysninger* til Skatteforvaltningen ved mistanke om skatte- og afgiftssvig, herunder kædesvig mv. I det omfang efterretningsoplysningerne ved deres visitering i Hvidvasksekretariatet har givet anledning til at iværksætte en politimæssig efterforskning, sendes disse direkte til de relevante politikredse, herunder SØIK.

Efterretningsoplysningerne visiteres manuelt i Skattestyrelsen for at sikre, at de rette sager udtales til kontrol på baggrund af en konkret væsentligheds- og risikovurdering. Sagerne bliver efter endt visitering enten videresendt til foranstaltning i fx en anden styrelse i Skatteforvaltningen eller lagt i en sagspool, hvorfra sagsbehandlerne henter sagerne til videre behandling.

I Hvidvaskcenteret i Skattestyrelsen arbejdes der løbende med at forbedre og optimere indsatsen på området. Aktuelt er der ansat dataanalytikere, som p.t. arbejder med at udvikle og implementere en database indeholdende alle efterretningsoplysningerne, og som gennem bedre styring og analysegrundlag skal understøtte visiterings- og sagsbehandlingen af dem. Ligeledes arbejdes der aktuelt på en kontrolstrategi på hele hvidvaskområdet i Skatteforvaltningen, herunder kvalitets sikring af prioriteringen af de sager, der bliver udvalgt til kontrol.

I 1. kvartal 2021 modtog Skattestyrelsen 2.141 efterretningsoplysninger fra Hvidvasksekretariatet (2.121) og dansk politi (20). I samme periode for 2020 modtog Skattestyrelsen 673. Der er således tale om en stigning på 218 % i forhold til den tilsvarende periode i 2020, hvilket dog primært skyldes oprydning ift. en oparbejdet pukkel hos Hvidvasksekretariatet. Den store og pludselige stigning betyder, at Skattestyrelsen ved udgangen af første kvartal 2021 havde en beholdning på ca. 1.000 efterretningsoplysninger, som ikke var visiteret. Der er iværksat tiltag til nedbringelse af mængden af ikke visiterede sager, ligesom der har været dialog med Hvidvasksekretariatet om at være ekstra opmærksom på, hvis der er efterretningsoplysninger, der kræver hurtig handling fra Skatteforvaltningens side.

I første kvartal 2021 har Skattestyrelsen behandlet 315 af efterretningsoplysninger, hvoraf 167 er blevet nyttiggjort i sagsbehandlingen med resultat og 17 er nyttiggjort uden resultat. Derudover er 131 henlagt, idet Skattestyrelsen har vurderet, at oplysningerne ikke har givet anledning til at starte en kontrol. En efterretningsoplysning, der er nyttiggjort uden resultat, er et udtryk for, at der er foretaget en kontrol på baggrund af de modtagne oplysninger, hvor kontrollen ikke har givet anledning til skatte- eller afgiftsmæssige ændringer. Af de 167 efterretningsoplysninger, der er blevet nyttiggjort med resultat, indgår de 134 i sag til ansvarsvurdering, hvor det vurderes, om borgeren eller virksomheden kan have begået en strafbar overtrædelse af skatte- og/eller afgiftslovgivningen.

Skattestyrelsens behandling af oplysningerne har i første kvartal 2021 resulteret i et nettoprovenu på 141,2 mio. kr. for de efterretningsoplysninger, der er behandlet. Det er godt 6 mio. kr. mindre end for samme periode sidste år. Det mindre fald i nettoprovenuet skal ses i lyset af, at Hvidvaskcenteret i slutningen af 2020 rekrutterede et større antal medarbejdere, hvor der pågår en større oplæring. Det er Hvidvaskcenterets forventning, at der i de kommende kvartaler vil være en stigning i produktionen sammenlignet med 2020.

Efterretningsoplysningerne udgør et vigtigt bidrag i forhold til Skattestyrelsens muligheder for at målrette og effektivisere kontrolindsatsen på området, og bidrager til at synliggøre opdagelsesrisikoen, øge regelefterlevelsen og i sidste ende minimere skatte- og afgiftsgabet.

Tema: Organiseret kriminalitet og hvidvask

Ny FATF rapport om finansiering af Ethnic or Racially Motivated Terrorism Financing (EoRMTF)
Den 30. juni 2021 udgav FATF en rapport, der omhandler finansiering af etnisk eller racistisk motiveret terrorisme. Rapporten er et udtryk for et af de hovedtemaer som FATF har sat på dagsordenen under det nuværende formandskab. Rapporten omhandler en række beskrivelser af truselsbilledet inden for højreekstremisme og giver et overblik over de gængse finansieringskilder til organisationerne.

I rapporten fremgår følgende områder som de største finansieringskilder:

- Donationer - Fra enkeltindivider eller organisationer
- Kontingenter - Løbende betalinger fra medlemmer
- Kommercielle aktiviteter - Salg af merchandise, afholdelse af koncerter mm.
- Ulovlige aktiviteter - Eksempelvis bankrøverier
- Misbrug af Non-Profit Organisationer - Materiel støtte fra ligesindede, men ikkevoldelige organisationer

I forhold til anvendelse af de indsamlede midler, peger FATF på følgende områder:

- Finansiering af angreb
- Propaganda, rekruttering og netværk
- Køb af ejendom

- Træning og indkøb af udstyr

FATF identificerer en udvikling, hvor EoRMTF bevæger sig mere over i kryptovaluta og væk fra det traditionelle banksystem. Dette skyldes blandt andet en øget sikkerhedsbevidsthed blandt grupperingerne.

En af hovedudfordringer med EoRMTF er, at disse organisationer som udgangspunkt er lovlige i de fleste lande i verden. Dette betyder, at finansieringen og dele af anvendelsen af midlerne kan foregå i det åbne finansielle system uden risiko for indgreb. Dertil bliver grupperinger på den ekstreme højrefløj ofte ikke registreret som terrororganisationer, hvorfor det kan være udfordrende at anvende terrorfinansieringsregimerne til deres fulde effekt.

Hvidvasksekretariatet har bidraget til FATF-rapporten med data, eksempler og ekspertviden, og vil fortsætte med at være repræsenteret i arbejdsgrupper relateret til højreekstremisme i internationale fora.

Encrochat - Læringspunkter fra Sverige

Kommunikationsplatformen Encrochat fungerede blandt andet som en markedsplads for aktører med høj kriminel kapacitet, særligt inden for smugling af narkotika. Platformen blev i juli 2020 taget ned af myndighederne efter en længerevarende efterforskning, og efterfølgende er der blevet arresteret hundrede vis af personer i flere lande, beslaglagt millioner af kroner, våben og stoffer. Svensk politi har fået adgang til de dele af Encrochat-materialet, der omhandler svenske borgere. I efteråret 2020 har de gennemlæst og kodet materialet. Hovedkonklusionerne fra deres undersøgelse har de samlet og udgivet i rapporten *Lärdomar av Encrochat - Analysprojekt Robinson*, som udkom offentligt i maj 2021.

Udvalg af de væsentligste fund i rapporten:

- Narkokriminalitet var den hyppigst forekommende form for kriminalitet blandt brugerne på Encrochat. Aktører, der ikke var involveret i narkotikahandel, beskæftigede sig primært med hvidvask og kriminalitet forbundet med vold og våben.
- Encrochat-netværket havde et stort antal brugere, der kan betegnes som centrale aktører. I netværket var der stor redundans, så ingen aktører var uerstattelige med undtagelse af de få personer, som havde finansielle spidskompetencer.
- På narkotikaområdet konkluderer rapporten, at de internationale aktører primært anvender kontanter til betaling af narko. På grund af Covid-19-krisen har flere aktører haft vanskeligere ved at udbetale penge på grund af lukkede grænser, og det har givet anledning til øget brug af kryptovaluta.
- Valutaveksling er en eftertragtet og næsten uundværlig del af narkotikahandlen. Der veksles primært fra SEK til Euro. Pengene eksporteres hovedsageligt fra Sverige til Spanien og Holland, hvilket bl.a. foregår ved hjælp af kurerer eller via lastbiler, som fremstår lovlige. Efterforskningen indikerer, at der blev vekslet 150 millioner SEK gennem fem pengevekslere inden for et par måneder.
- Ud over valutaveksling og brug af kurerer udgør forskellige former for lån en hvidvaskemodus i miljøet, hvor lånene tilbagebetales med sorte penge.
- Svensk politi vurderer, at aktørerne har brugt milliarder i detailhandelen, hvor der blandt andet er købt ure til en værdi af ca. 16 millioner SEK. Uererne kan både være statussymboler og bruges som betaling for stoffer.
- Virksomheder bruges også til hvidvask. Ved hjælp af bl.a. falske fakturaer kan kriminelle sløre pengenes oprindelse.
- Kriminelle hvidvasker også penge gennem svenske Blocket (online køb- og salg-marked), fx ved at købe en vare kontant og herefter sælge den for at få kontanterne ind på en bankkonto.

Rapporten viser, at kriminelle aktører i dette netværk havde kontakt til bl.a. ansatte i bankvæsenet, i myndighederne og med advokater. Særligt ses det, at bankansatte agerede "insidere", som bl.a. virkede som låneformidlere.

Opmærksomhedspunkter

Kontantforbuddet skærpes pr. 1. juli 2021

Grænsen for brug af kontanter til betaling for varer og tjenester er pr. 1. juli 2021 sat ned fra 50.000 kr. til 20.000 kr. Den ny beløbsgrænse er fastsat under hensyn til på den ene side, at borgerne bevarer adgangen til at benytte sig af kontantbetaling, og på den anden side den risiko for hvidvask, der er forbundet med store kontantbetalinger. Kontantforbuddet gælder alle erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af hvidvasklovens anvendelsesområde. Formålet med bestemmelsen er at forhindre, at der hvidvaskes ved at anvende store kontantbeløb til betaling for varer og tjenesteydelser.

Af §5 i hvidvaskloven fremgår således nu, at *"Erhvervsdrivende, som ikke er omfattet af § 1, stk. 1, må ikke modtage kontantbetalinger på 20.000 kr. eller derover, hvad enten betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet."*

Overtrædelser af kontantforbuddet straffes som udgangspunkt med bøde. I løbet af 2020 blev der udstedt bøder for overtrædelser af kontantforbuddet i omkring 80 sager. Fra januar til juni 2021 har SØIK startet efterforskning i 25 sager om overtrædelse af kontantforbuddet. Mange gange har den erhvervsdrivende ikke været opmærksom på, at det ikke er tilladt at tage imod 50.000 kr. eller mere. Med en grænse på 20.000 kr. vil det være sandsynligt, at der vil ske en stigning i antallet af sager, hvis ikke de erhvervsdrivende bliver gjort opmærksomme på kontantforbuddet.

Hvidvasksekretariatet opfordrer således de underretningspligtige - herunder særligt pengeinstitutterne - til at orientere deres erhvervskunder om, at beløbsgrænsen i kontantforbuddet er sænket pr. 1. juli 2021.

Tre nye virksomhedstyper omfattes af hvidvaskloven

Foruden ændringen af kontantforbuddet medfører revisionen af hvidvaskloven, at tre nye virksomhedstyper pr. 1. juli 2021 er blevet omfattet af hvidvaskloven. Det drejer sig om såkaldte *Virtual Asset Service Providers (VASPs)*, dvs. virksomheder, der udbyder tjenester, der knytter sig til kryptovaluta. Konkret drejer lovændringen sig om, at følgende virksomheder bliver omfattet af hvidvaskloven:

1. Udbydere af veksling mellem en eller flere typer af virtuelle valutaer
2. Udbydere af overførsel af virtuel valuta
3. Udstedere af virtuel valuta

Virksomheder, der udbyder disse services, bliver dermed også underretningspligtige til Hvidvasksekretariatet. I forvejen er udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer samt udbydere af virtuelle tegnebøger omfattet af hvidvaskloven, men med den nye udvidelse implementeres FATF's definition af VASP'er i dansk ret.

Opdateret indikatorliste for hvidvask og terrorfinansiering

Hvidvasksekretariatet har opdateret indikatorlisten for hvidvask og terrorfinansiering, som du kan finde på hvidvask.dk. Indikatorlisten er en hjælp til de underretningspligtige, således at de er bedre i stand til at identificere potentiel hvidvask og terrorfinansiering i deres respektive brancher.

Listen er en række indikatorer som i sig selv eller i kombination kan være tegn på, at der bliver begået hvidvask eller terrorfinansiering. Listen er ment som inspiration til de underretningspligtige og er ikke en udtømmende liste.

Listen er opdateret på baggrund af analyser og rapporter skrevet af Hvidvasksekretariatet selv, samt materiale for nationale og internationale partnere. Yderligere er indikatorerne nu inddelt i specifikke underretningspligtige samt en række tværgående indikatorer, som er relevante for alle underretningspligtige. Hvidvasksekretariatet vil løbende opdatere indikatorlisten, blandt andet i forbindelse med arbejdet med Den Nationale Risikovurdering 2022, hvor den nye viden som følger af analysearbejdet vil blive integreret som nye indikatorer.

Ved spørgsmål eller kommentarer til indikatorlisten, kan der rettes henvendelse til fiu@politi.dk cc Analysegruppen. Hvidvasksekretariatet vil gerne anerkende den unikke viden, som de underretningspligtige er i besiddelse af, og vi vil gerne opfordre de underretningspligtige til at kontakte os med henblik på kvalificering af indikatorlisten.

Nyttige rapporter og andet

- Operation Trojan Shield. I begyndelsen af juni kom det frem, at FBI i mere end tre år har stået bag den krypterede tjeneste ANOM, som er blevet brugt af storkriminelle til at kommunikere om lejemord, salg af narkotika, korrupsion og hvidvask. I juni blev tjenesten taget ned og yderligere efterforskning igangsat. Adgang til mere end 20 mio. beskeder på 45 sprog og 800 arresterede i mere end 12 lande er det foreløbige resultat og mere venter.
- En af Europas største e-money virksomheder er kommet under lup. EML Payments - en fintech-virksomhed med hovedsæde i Brisbane i Australien - har tabt mere end 500 mio. euro i aktieværdi på en enkelt nat, fordi den irske centralbank har sagt, at den overvejer at sætte ind overfor EML's irske datterselskab Prepaid Financial Services på grund af "anti-money laundering concerns".
- Corona-krisen har gjort det sværere for de kriminelle at komme af med deres beskidte penge. I en lejlighed i London havde 5 mio. pund tårnet sig op, men så bankedepolitiet på.
- Vil du vide mere om økonomisk kriminalitet og hvidvask, og trænger du til at komme lidt væk fra skærmen, så kan du lytte dig frem på *Økrimpodden* - en norsk podcast om økonomisk kriminalitet. Her kan du blandt andet høre indslag med Finans Norge om anti-hvidvasktiltag og få viden fra eksperter om CEO-fraud, arbejdslivskriminalitet, anti-hvidvask for forretningsførere, korrupsion, trusselsbilledet for økonomisk kriminalitet i Norge og meget mere. Podcasten udgives af Advokatfirmaet Erling Grimstad AS.

